

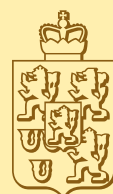
Korenwolfwereld

Nieuwsbrief juni 2026

Een uitgave van de Korenwolfcommissie

provincie
Limburg

Inhoud

Voorwoord	3
In memoriam Wim van Mourik	4
Stand van zaken 2025	6
Hamstercongres 2025	8
Hamsterprijzen	10
Interview Sarah Descamps	11
Internationaal bezoek	14

Voorwoord

Terugblikkend op 2025 kan ik met trots zeggen dat er een jaar voorbij is gegaan waarin men zich wederom hard heeft ingezet voor de Korenwolf. Het LIFE-project *Cricetus* is namelijk van start gegaan waarin de drie buurlanden, België, Nederland en Duitsland, met elkaar samenwerken op internationaal niveau om de staat van instandhouding voor de Korenwolf te verbeteren. Een uniek project waarin veel partijen betrokken zijn en zich samen inzetten voor een beter beheer en beleid voor de Korenwolf. Met behulp van onderzoek, proefprojecten op het boeren erf en brede communicatie start het LIFE project met goede moed.

In het buitengebied staan Natuurrijk Limburg en de landbouwers niet stil. Zo mag het agrarisch natuurbeheer uitbreiden in de toekomst wat gunstig is voor het leefgebied van de Korenwolf. Daarnaast heeft Natuurrijk Limburg wederom een succesvolle deelnemersavond georganiseerd in Kasteel Limbricht. Met veel bevoegenheid werden de deelnemende landbouwers meegenomen in het LIFE-project en de prijsuitreiking voor de meeste Korenwolven en de meeste burchten mocht niet ontbreken. De trotse winnaars worden verderop in de nieuwsbrief bekend gemaakt.

Ik blik terug op een jaar met verrassende en informatieve commissievergaderingen. Zo hebben we kennis gemaakt met de positieve invloed van akkerflora, met de aanpak van het korenwolfbeleid in de Elzas regio en met het Bocagelandschap. Daarbij mag niet vergeten worden dat wij welkom waren op het mooie gemeentehuis van Eijsden- Margraten. Een bezoek aan de loodsen van GaiaZOO waar de hamsters verblijven, mocht natuurlijk ook niet ontbreken.

Ieder jaar wordt er hard gewerkt aan de bescherming van de Korenwolf. We blijven ons hiervoor inzetten vanuit de commissie, want de inzet voor de Korenwolf blijkt nog steeds hard nodig te zijn.

Voorzitter Piet Franssen

IN MEMORIAM

Wim van Mourik

Op 20 december 2025, ruim een maand voordat hij 96 jaar zou worden, is Wim van Mourik na een kort ziekbed overleden. Wim heeft een hele belangrijke bijdrage geleverd aan de kennis over de hamster in Zuid-Limburg. Niet alleen gedetailleerde kennis over de verspreiding maar ook over zijn voedsel, leefgewoonten en gedrag. In de jaren 1960 en 1961 hebben respectievelijk de heer P. Glas en hijzelf vrijwel geheel Zuid-Limburg onderzocht op de aanwezigheid van hamsterburchten. Enerzijds door veel mensen te vragen naar de aanwezigheid van hamsters, maar ook door zelf te zoeken.

Deze ogenschijnlijk onmogelijke veldklus deed Wim op zijn motor. Daarmee reed hij op 30-jarige leeftijd de geoogste graanpercelen af op zoek naar storthopen van hamsterburchten. Een efficiënte methode waarmee een goed beeld werd verkregen van de verspreiding van de hamster in Zuid-Limburg. Aanvullend verzamelde hij globale gegevens over de aanwezigheid van de hamster in aangrenzend België en Duitsland. Ook hield hij hamsters in gevangenschap en deed voedselproefjes. Daarbij werd niet alleen gekeken wat ze aan plantaardig voedsel graag aten, maar ook dierlijk voedsel. Een uiterst actueel onderzoeksthema. Verder heeft hij een aantal hamsterburchten uitgegraven en de gangenstelsels beschreven. En hij heeft ook geprobeerd om een indruk te krijgen van de omvang van het leefgebied van een individuele hamster, wat zeker in die tijd niet zo gemakkelijk was.

In zijn uitgebreide RIVON rapport (Rijksinstituut voor Veldbiologisch Onderzoek ten behoeve van het Natuurbehoud) 'De Hamster, *Cricetus cricetus* (L) in Nederland' uit 1962 staan de ecologie en de verspreiding van de Nederlandse hamster centraal. De vraag was ook welke beschermende maatregelen voor het behoud van een redelijke hamsterstand noodzakelijk zouden kunnen zijn. Hij verzamelde daarvoor gegevens over voedsel, geschikte terreinen voor burchten, over sociale structuren, sterfte en dichtheid van de soort ten behoeve van aangepast beheer in reservaten. Ook toen al waren er aanwijzingen dat de hamster het zwaar had.

Met verbazing en respect over al die informatie, tref je in zijn rapport een enorme hoeveelheid basale kennis aan op alle gebieden van het hamsterleven. Door Wim verzameld in een zeer korte periode van ca. twee jaren, Een bijzondere prestatie!

Rond het jaar 2000 was de hamster inderdaad vrijwel uitgestorven en is men pas echt begonnen met grootschaligere bescherming, waaronder een fokprogramma en het instellen van reservaten. De (voor) kennis hiervoor was toen al 40 jaar oud en (vrijwel) uit het zicht verdwenen. Voor de reservaten stelde Wim van Mourik een beheer voor van 1/3 deel wintergraan, 1/3 deel zomergraan en 1/3 deel klaver of luzerne met een voorkeur voor de luzerne omdat die meerdere jaren meeding en geliefd was bij de hamster. Nu ruim een halve eeuw later is dit in grote lijnen het standaardbeheer geworden voor goed hamsterbeheer.

Door zijn grote veldkennis van de hamster was Wim vanaf het jaar 2000 intensief als vertegenwoordiger van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg betrokken bij de bescherming van de hamster in het Hamsteroverleg Limburg (HOL) en aansluitend van 2005 tot 2012 in de Korenwolfcommissie. Zijn aanbeveling tot extra bescherming van de hamster in reservaten, omdat ze in het reguliere land geen stand zouden kunnen houden, toen nog vanwege directe vervolging door hamsters te doden, is inmiddels in heel Europa een hard gegeven.

Wim was een zeer aimabel persoon en wij zijn dankbaar dat mede door zijn kennis de iconische hamster nog steeds voorkomt in Zuid-Limburg.

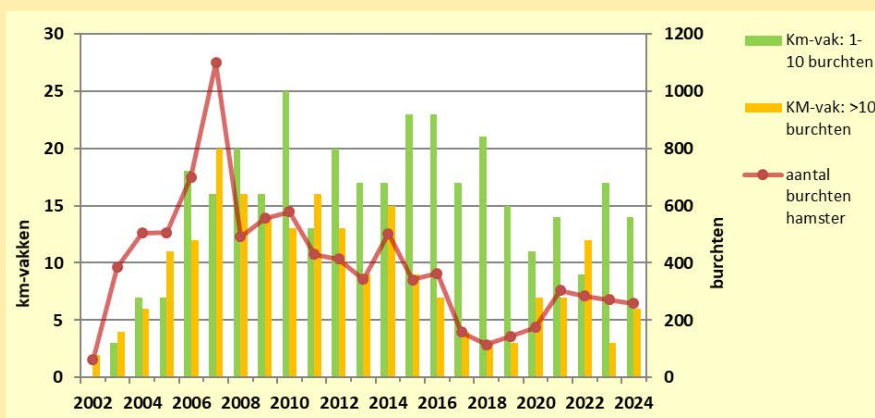
Gerard Müskens, Maurice La Haye

Hoe vergaat het de hamster in het veld?

De natte herfst van 2023 sleepte voort tot ver in de lente van 2024. Pas later in het voorjaar en ook in de rest van het jaar 2024 werd het droger en daarmee ook gunstiger voor de overleving van de hamster. Na een dergelijke natte periode is de verwachting dat het aantal burchten afneemt. Dat lijkt gelukkig minder te zijn geweest dan werd gevreesd. En blijkbaar heeft ook het betere weer ervoor gezorgd dat het totale aantal burchten in vergelijking met 2023 (toen 272 burchten) nauwelijks is afgenomen.

Voor het jaar 2024 werden bij de karteringen 259 verschillende burchten gevonden. Deze karteringen worden uitgevoerd op de momenten dat de akkers (vrijwel) kaal zijn. Het aantal kilometervakken waarin deze burchten werden gevonden was gelijk aan 2023. Wel verdubbelde het aantal km-vakken met meer dan 10 burchten en dat is gunstig. De laatste vijf jaar is het aantal kilometervakken met hamsters stabiel en ligt rond de 20 (zie figuur 1). In 2024 werd 93% van de hamsterburchten gevonden op ANLB- en reservaatpercelen en de overige 7% op reguliere percelen. Daarmee blijft overduidelijk dat de hamster zonder aangepast beheer niet kan overleven.

Figuur 1: aantal vastgestelde hamsterburchten en verdeling over kilometervakken vanaf 2002-2024 in Zuid-Limburg.

Door heel gericht hamsters uit het fokprogramma uit te zetten op percelen die gunstig liggen voor uitbreiding en/of die een verbinding kunnen vormen tussen plekken waar de hamsters zitten, wordt steeds weer geprobeerd om de populatie verder uit te breiden. In 2024 werden er op zeven plaatsen en in 2025 op zes plaatsen hamsters uitgezet (zie tabel 1).

Uitzetplek	2024	2025
Amby		2
Bemelen	1	
Heer	2	
Sibbe	1	1
Bingelrade	1	
Doenrade	1	1
Munstergeleen	1	1
Koningsbosch		1
Totaal	7	6

Tabel 1: uitzetplaatsen van hamster in 2024 en 2025

Met behulp van de mogelijkheden die het ANLb-beheer biedt, worden ook op steeds meer plaatsen robuustere verbindingstroken gerealiseerd. Op die manier kunnen jonge hamsters op percelen waar voldoende voortplanting is, zich beter verspreiden in de omgeving en daarmee andere geschikte percelen vinden.

Dit mechanisme van verspreiden lijkt ook noodzakelijk te zijn om een hamsterpopulatie te kunnen behouden. Op de percelen waar enkele jaren een goede stand is, zakt deze telkens in ook bij goed beheer. Daarna duurt het weer een aantal jaren voordat zich een nieuwe populatie opbouwt. De burchtentelling uit de zomer van 2025 lijkt dit patroon wederom te bevestigen. Geschikte percelen over grotere gebieden met goede onderlinge verbindingen zijn voor de hamster daarom een harde noodzaak.

Foto: Bewoonde hamsterburcht eind april met zomergraan.

Doordat de dekking in het voorjaar nog gering is, blijft de hamster dichtbij zijn veilige burcht en vreet hij alleen in een kleine cirkel rond de ingang (foto). In het voorjaar wordt op percelen met nog te weinig dekking en meerdere burchten vaak een elektrisch raster geplaatst om ze beter tegen predatie door vossen, marters en katten te beschermen. Ook alle uitzetpercelen van hamsters worden omheind met elektrisch raster. Doordat hamstervriendelijk beheerde percelen rijker zijn aan prooidieren zoals muizen, mollen en waarschijnlijk ook kevers en regenwormen zijn deze extra aantrekkelijk voor predatoren. Het aandeel percelen van dit soort “voedselrijke” percelen is echter beperkt waardoor de hamster extra gevaar loopt om gepakt te worden. Vooral als het beheer –met name de dekking door een gewas– nog niet optimaal is. Om de hamster een betere overlevingskans te geven is voorsnog maatwerk en goede zorg onontbeerlijk.

Tekst: Gerard Müskens en Anke Brouns

32e bijeenkomst van de internationale hamster werkgroep in Leipzig, Duitsland

Jaarlijks vindt er een internationaal hamstercongres plaats. Afgelopen jaar was de eer aan Leipzig Zoo om deelnemers uit zeven verschillende landen te ontvangen. Duitsland, Frankrijk, Polen, Oostenrijk, Denemarken, België en Nederland werden vertegenwoordigd door meer dan honderd hamsterspecialisten. Drie dagen lang werden de nieuwste resultaten en inzichten gedeeld, contacten gelegd en aangehaald, bijgepraat, en vooruitgekeken naar de toekomst voor de hamster in Europa. Dat gebeurde in de prachtige setting van de Zoo van Leipzig. Het programma bestond uit een twintigtal lezingen, onderverdeeld naar een aantal thema's. Elk thema wordt in dit artikel kort besproken.

Instandhoudingsmaatregelen

In Polen werkt de universiteit van Krakow samen met WWF aan de bescherming van de hamster. Er wordt vooral ingezet op het veiligstellen van leefgebied en dieren bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dieren op ontwikkellocaties worden weggevangen, tijdelijk opgevangen en herplaatst. Daarnaast wordt er gewerkt aan maatschappelijke bewustwording van de hamsterproblematiek door een Summer School, een tentoonstelling, en het opleiden van vrijwilligers voor monitoring. Er is een eerste aanzet gegeven tot het maken van afspraken met agrariërs over beschermingsmaatregelen voor de hamster.

Genetica

Het *Senckenberg* instituut en de *Hessische Gesellschaft für Ornithologie und Naturschutz* doen onderzoek naar genetica bij hamsters. Zij concluderen onder andere dat de genetische diversiteit afneemt naarmate de populaties zich westelijker bevinden. De Belgisch/Nederlands/Nordrhein-Westfaalse (BNN)-populatie is de meest westelijke en is genetisch het meest verarmd. Bovendien gaat genetische verarming sneller bij kortlevende soorten als de hamster. De generaties volgen elkaar immers sneller op.

Groene energie

Op allerlei plekken in Europa wordt gewerkt aan het ontwikkelen van zonneparken. Soms worden deze aangelegd in hamsterleefgebied. In Duitsland is compensatie voor hamsters goed geregeld en effectief.

Hamsters in relatie tot andere diersoorten

In de Oostenrijkse hoofdstad Wenen leeft een hamsterpopulatie op begraafplaatsen, stadsparken en ander stedelijk groen. Er is onderzoek gedaan naar de relatie tussen het voorkomen van hamsters en van ratten. Het bleek dat in gebieden waar hamsters en ratten samen voorkomen en de rattenpopulatie toeneemt, de hamsterpopulatie afneemt. De aanwezigheid van ratten lijkt in stedelijk gebied dus een negatieve invloed te hebben op de aanwezigheid van hamsters. Het bestrijden van ratten zou het voorkomen van hamsters positief kunnen beïnvloeden, mits daarbij gebruik wordt gemaakt van bestrijdingsmethoden die geen negatieve impact hebben op hamsters. Deze resultaten zeggen echter niks over de relatie tussen hamsters en ratten in agrarische gebieden.

Agrarische maatregelen

In de Franse Elzas zijn zowel onder laboratoriumomstandigheden als in een gecontroleerde openveldsetting onderzoeken gedaan naar de invloed van landbouwgewassen op de reproductie van hamsters. Daaruit blijkt onder

meer dat een monocultuur van alleen graan in het vroege voorjaar (bij het ontwaken van hamsters) en in het najaar te weinig dekking biedt voor hamsters. Bovendien biedt een monocultuur van graan te weinig variatie in voedingsstoffen. Ook blijkt dat een tekort aan proteïnes zorgt voor minder én kleinere worpen, en zelfs infanticide (het opeten van de jongen door de moeder) kan veroorzaken. Een combinatie van verschillende proteïnerijke gewassen levert de hoogste reproductie op. Het is daarbij voor de hamsters niet noodzakelijk dat deze gewassen volledig afrijpen. Zelfs alleen de groene delen zorgen al voor een substantiële hoeveelheid proteïnes.

Huidige hamsterpopulaties

Hoewel lokale beschermingsprojecten succesvol zijn, is geen enkele Europese populatie volledig zelfredzaam. Een groot deel van de populaties kan alleen voortbestaan met een ondersteunend herintroductieprogramma. Agrarische maatregelen zijn een belangrijk middel om de hamster te beschermen.

Beleid en strategisch kader

In 2025 is de Belgische overheid aansprakelijk gesteld voor het uitsterven van de Wilde hamster. Hoewel de bescherming van de hamster 'slechts' een inspanningsverplichting is en geen resultaatverplichting, is de overheid toch iets te verwijten nu dat niet gelukt is. Om de hamster in België beter te beschermen is meer leefgebied

nodig (minimaal 600ha). Een levensvatbare populatie zou moeten bestaan uit 10.000 – 20.000 individuen. België is verplicht daar een grotere inspanning voor te gaan leveren. De uitspraak ligt echter genuanceerd en het laatste woord is er nog niet over gezegd. Toch kan deze uitspraak als precedent dienen voor andere landen en andere beschermde soorten

LIFE Cricetus

Het Life-Cricetusproject is gepresenteerd en toegelicht. Dit project loopt van 2025 tot en met 2032 en heeft als doel de bescherming van de Europese hamster door middel van innovatieve maatregelen. Het combineren van hamsterbescherming met een productieve landbouw is een van de belangrijkste doelstellingen. Partners uit België, Nederland en Duitsland werken hierin samen. Het project wordt getrokken door PXL-Research in Vlaanderen. Meer informatie is te vinden op life-cricetus.eu

De gepresenteerde resultaten komen voort uit onderzoek in het buitenland, waar de omstandigheden anders zijn. De resultaten kunnen dus niet 1 op 1 vertaald worden naar de Nederlandse situatie, toch zijn ze heel waardevol. Ook in Nederland wordt er gewerkt aan genetisch onderzoek, onderzoek naar de invloed van voedsel op worpgroottes, en wordt er groot ingezet op agrarische maatregelen voor de hamster.

Prijzen 2025

Hamsterbeheer- korenwolf trofee

Bij de jaarlijkse bijeenkomst voor beheerders op 10 september 2025 op kasteel Limbricht zijn de jaarlijkse prijzen voor het mooiste hamsterbeheer en de meeste hamsters uitgereikt.

Foto: hamsterbeheer van 2024
Günther Hennes

Foto: Gulpener hamster-wissel-
trofee Johannes Koch

Mooiste hamsterbeheer

De prijs voor het mooiste hamsterbeheer van 2024 werd toegekend aan Günther Hennes wiens percelen in Koningsbosch zijn gelegen en die ook op de derde plaats uitkwam met de meeste hamsterburchten. Al vele jaren lukt het hem om een prima dekking van gewassen te hebben op zijn voor de hamster beheerde percelen. Dat geldt zowel voor de wintergraan, zomergraan als luzerne.

Gulpener hamster-wisseltrofee

De Gulpener hamster-wisseltrofee voor de meeste hamsters ging wederom naar Johannes Koch op wiens percelen in Etzenrade zelfs meer dan 100 hamsterburchten bleken te zitten. Een knappe prestatie maar niet geheel onverwacht. Een jaar eerder ging het al goed en gelukkig zette dezer toename door. Ook dat kan alleen als het beheer goed is en de percelen optimaal geschikt zijn voor de de hamster. De tweede plaats met ruim 50 hamsterburchten ging naar Heer op de percelen van Henny Hartmann die deze prijs ook al een aantal malen heeft behaald en vaak hoog eindigt in dit klassement.

Mooi pakket met streekproducten

Behalve felicitaties voor de prijswinnaars was er ook een pakket met streekproducten en een blijvend aandenken voor hen, aangeboden door Natuurrijk Limburg en uitgereikt door de voorzitter van de Korenwolfcommissie.

Tekst: Rik Schreurs

LIFE Cricetus: waar natuur en landbouw elkaar versterken

Sarah Descamps is projectleider van het LIFE Cricetus project, een Europees gesubsidieerd initiatief rond de bescherming van de korenwolf dat in september 2025 van start ging. Met zichtbaar enthousiasme zet zij zich in voor dit bijzondere zoogdier. In de wereld van de korenwolf staat ze nooit stil. In dit interview vertelt Sarah over haar achtergrond, haar drijfveren en de dagelijkse praktijk van het project.

Sarah, kun je iets vertellen over je achtergrond en je werk?

‘Momenteel ben ik onderzoekshoofd van het expertisecentrum PXL BIO-Research aan Hogeschool PXL in Hasselt, België. Ik ben bioloog van opleiding en startte mijn loopbaan als hoogleraar in vakken als natuur-, bos- en faunabeheer.

Toen hogescholen sterker gingen inzetten op professionalisering, werden onderzoekscentra opgericht. Daar heb ik mijn hart aan verloren – een onderzoekende geest zat altijd al in mij. Ik begon met onderzoek naar de bestrijding van de Amerikaanse stierkikker, waarop ik ook promoveerde.

Sinds 2018 werk ik rond de hamster in België. Ik startte met onderzoek naar uitgezette hamsters en van daaruit groeide het idee voor het LIFE Cricetus-project.’

Hoe kwam je in contact met de korenwolf?

‘Dat begon in 2018, toen ik via de Vlaamse overheid betrokken raakte bij het soortbeschermingsplan voor de hamster. In Widooie (Tongerlen) volgden we toen in totaal 52 uitgezette hamsters.

Uit dat onderzoek bleek dat de voortplanting van de korenwolf onder druk staat, mogelijk door een tekort aan eiwitten in het veld. Samen met GaiaZOO Kerkrade hebben we daarom een proef opgezet waarin we de relatie tussen voeding en worpgrootte onderzoeken. Dit onderzoek startte in 2024 en loopt nog tot en met 2026.'

Wat inspireert jou het meest in dit dossier?

'Voor mij draait het om de brug tussen natuur en landbouw. We moeten af van het idee dat je moet kiezen tussen die twee werelden. Natuurinclusieve landbouw kan perfect samengaan met een rendabel economisch model.

Vandaag lijkt het vaak een tegenstelling: óf de boer wordt volledig gesubsidieerd, óf het land wordt intensief gebruikt. Ik geloof dat we moeten streven naar een landbouwmodel dat voldoende opbrengst genereert én ruimte laat voor natuur.

In Nederland, België en Duitsland delen we dezelfde genetische lijn van de korenwolf. Er bestaan al mooie initiatieven, maar die kunnen beter op elkaar worden afgestemd. Alleen zo kunnen we echt een sterk, samenhangend geheel vormen.'

Wat was je motivatie om het LIFE-project op te starten?

'Ik zou het bijzonder jammer vinden als België verantwoordelijk zou zijn voor het uitsterven van dit zoogdier. Ook in de buurlanden verlopen de inspanningen niet altijd vanzelfsprekend en groeien de populaties niet spectaculair.

Daarom dacht ik: wat als we onze krachten en kennis bundelen? Ik geloof sterk in een aanpak van onderuit, in samenwerking met landbouwers. We moeten weg van ad-hoc oplossingen en bouwen aan een duurzame structuur voor de toekomst.

En eerlijk: ik hou van uitdagingen. Dit project is een uitdaging. Maar samen kunnen we het verschil maken.'

Waar focust het LIFE-project zich concreet op?

'Het project wil landbouwers actief betrekken bij het redden van de hamsterpopulaties. Vanuit zowel natuur- als landbouwperspectief bekijken we wat haalbaar is.

Zo onderzoeken we bijvoorbeeld of er geoogst kan worden met onderzaai, zodat na de oogst bodem-
bedekking behouden blijft. Dat is cruciaal voor de overleving van de hamster.

Daarnaast kijken we naar de vraag: wat heeft de hamster nodig? Dat zijn vooral eiwitten. Onderzoek toont aan dat dierlijke eiwitten essentieel zijn voor het reproductiesucces. Dat maakt bodembiodiversiteit bijzonder belangrijk, want daarin bevinden zich de dierlijke eiwitten die hamsters nodig hebben. Op dit moment is die biodiversiteit op veel akkers erg laag.'

Waar haal je zelf de meeste energie uit?

'Vooral uit de mensen. De enthousiaste partners binnen het project, de samenwerking tussen verschillende landen en het contact met landbouwers geven mij veel energie.

Er is zeker bereidheid bij landbouwers om mee te denken, maar we moeten die inzet goed stroomlijnen zodat het écht werkt voor de hamster.

Ook bijeenkomsten zoals de Korenwolfavond van Natuurrijk Limburg geven energie. Daar voelde ik een fijne, positieve sfeer. Na afloop sprak ik met een landbouwer die zijn aardappelen wil vermarkten als 'hamsterpiepers', omdat hij hamstervriendelijk beheer in stroken wil toepassen op zijn bedrijf.

Dát soort initiatieven – daar krijg ik energie van.'

De maatregelen die we ontwikkelen voor de hamster hebben bovendien positieve effecten op akkervogels en bestuivers. Ook die soorten nemen we mee in onze aanpak.

Tot slot zetten we hamster-coöperaties op. Landbouwers kunnen zich daarbij aansluiten. Binnen zo'n coöperatie wordt bijvoorbeeld gezamenlijk geïnvesteerd in machines zoals een arenstripper of apparatuur voor mechanische onkruidbestrijding, zodat het gebruik van pesticiden kan worden verminderd. De machines worden vervolgens gedeeld onder de leden.'

Algemene informatie LIFE Cricetus

Factsheet LIFE-Cricetus

Officiële titel:

Catalysing the Conservation of the Critically Endangered Common hamster through an Innovative Species and Agricultural Management Approach.

Looptijd:

01/09/2025 – 31/03/2032

Betrokken regio's:

Limburg (BE), Limburg (NL), Noordrijn-Westfalen (DE)

Aantal partners:

18

Nederlandse partners:

Natuurrijk Limburg, Zoogdierstichting, Stichting het Limburgs Landschap, GaiaZOO, Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en de Provincie Limburg

Internationaal bezoek:
**Duitse delegatie
wil meer weten
over de Limburgse
aanpak van de
korenwolf**

“De wisseling van kennis met onze internationale partners is waardevol voor de verdere ontwikkeling en uitvoering van het hamsterbeleid,” aldus gedeputeerde Faassen. “Door samen op te trekken, kunnen we leren van elkaars ervaringen en inzichten.”

Hoe beschermt Limburg haar iconische soorten waaronder de korenwolf? Die vraag bracht een Duitse delegatie onlangs naar onze provincie voor een kennisuitwisseling. De Limburgse inzet rond het fokprogramma en de samenwerking met boeren wekt internationale aandacht binnen Europese beschermingsprojecten, zo ook bij onze oosterburen.

LIFE project Cricetus: samenwerking voor de korenwolf

Op uitnodiging van gedeputeerde Faassen kwam Jozef Tumbrinck van het Ministerium von Umwelt, Naturschutz und Verkehr naar Limburg. Het bezoek vond plaats binnen het LIFE project Cricetus, een Europese samenwerking van Nederland, Duitsland en België rond de bescherming van de bedreigde korenwolf.

Presentaties én praktijk

Het programma bood de delegatie inzicht in de Limburgse aanpak. GaiaZOO presenteerde het fokprogramma, Natuurrijk Limburg lichtte toe hoe korenwolven worden beschermd binnen agrarisch natuurbeheer en PXL Hogeschool gaf een bredere blik op kennis en samenwerking binnen het LIFE-project. Ook werd een kijkje genomen bij de loodsen van het fokprogramma.

Samenwerking met landbouwers als succesfactor

De Duitse bezoekers hebben in het bijzonder gekeken naar de samenwerking met boeren in Limburg. Veldmedewerkers van Natuurrijk Limburg begeleiden landbouwers, waardoor agrarisch natuurbeheer praktisch kan worden uitgevoerd. Deze manier van samenwerken wordt binnen Europese soortbeschermingsprojecten regelmatig gedeeld en besproken.

Complimenten én vragen over onderzoek

De delegatie sprak waardering uit voor de Limburgse inzet, en wees daarnaast op het belang van verder onderzoek. We weten veel over de korenwolf en zijn leefgebied, maar er blijven kennishiaten waarom het met de populaties slecht blijft gaan merkte Tumbrinck op.

Vervolg: mogelijkheden voor internationale samenwerking

Het bezoek gaf aanleiding tot nadenken over verdere internationale samenwerking, bijvoorbeeld gezamenlijke uitzettingen. De partners werken in het LIFE-project samen en blijven zoeken naar oplossingen voor de korenwolf.

Colofon

De Korenwereld is een uitgave van de Provincie Limburg in samenwerking met de Korenwolfcommissie.

Redactieadres:

Provincie Limburg

Postbus 57006202

MA Maastricht

© Provincie Limburg, 2604 629

